

Du ska använda blanketten för att skriva en slutrapport som beskriver genomförandet och resultatet av projektet. Jordbruksverket kommer att publicera rapporten i databasen för landsbygdsprojekt.

Du ska skicka slutrapporten i elektronisk form tillsammans med ansökan om slututbetalning till den myndighet som har fattat beslutet om stöd. Skicka bilagorna 1 och 2 i original med post.

Om du har fått projektstöd inom Leader kontakta ditt leaderkontor innan du skickar slutrapporten och ansökan om slututbetalning till länsstyrelsen. Kom ihåg att skicka en kopia av slutrapporten till ditt leaderkontor.

A. Uppgifter om stödmottagare

Namn och adress Visit Svartådalen och kluster för turism i natur- och kulturmiljöer (KLUNK) Svartådalens Bygdeutveckling ekonomisk förening Salbohedsvägen 1 733 60 Västerfärnebo Organisationsnummer: 769608-1897	Journalnummer 2009-813
E-postadress info@svartadalen.nu	

B. Uppgifter om kontaktpersonen

Namn och adress Anitha Barrsäter, Fallängetorp 106, 77596 Krylbo, Camilla Örnberg, Prästgårdsvägen 8, 733 60 Västerfärnebo Titti Norling, Ekebygatan 1, 73330 Sala	Telefonnummer A: 0224-70342, C: 0224-740011, T: 0224-677807
	Mobiltelefonnummer A: 070-7363682, C: 070-2311978, T: 070-3373922
	Faxnummer (även riktnummer)
E-postadress anitha@fallangetorp.se, camilla.ornberg@telia.com, titti.norling@foretagarcentrum.se	

C. Sammanfattning av projektet

C.1. Projektet genomfördes under perioden

Från och med 2009-03-01	Till och med 2014-03-31
----------------------------	----------------------------

Var genomfördes projektet?
Svartådalen , Sala kommun

Här ska du kort och konkret beskriva projektet

Projektet har arbetat med att utveckla en affärsmässig organisation för Svartådalens entreprenörer och bilda ett kluster för samverkan inom Svartådalen. Projektet har också arbetat med att skapa grunden för säljstöd för Svartådalens turismentreprenörer och verka för en ökad hållbar turism. Att stimulera utvecklade verksamhetsområdet , tex alternativa boendeformer och öka antalet certifierade besöksmål enligt etablerade kvalitetsmärken, har varit ett annat av projektets verksamhetsområden.

Efter förlängning har möjlighet getts att samarbeta med Skultuna Företagarförening för fortsatt utveckling längs hela Svartåns sträckning. Syftet var också att stärka destinationen Svartådalen och affärsnätverket Visit Svartådalen.

D. Målgruppen – vem riktade sig projektet till

Personer eller grupper	På vilket sätt har de fått nytta av projektet?
Etablerade entreprenörer inom Svartådalen Nya och blivande entreprenörer inom Svartådalen Aktörer intresserade av att ingå i klustersamverkan Boende i Bygden	Nätverket Visit Svartådalen har skapats, utveckling av hemsida för entreprenörer, ökad kunskap om hembygden genom informations spridning och kurser.

E. Genomförandet av projektet

E.1. Varför ville ni genomföra projektet

Syftet var att genomföra gemensam utvecklingsprocess mellan Sala Silvergruva, Sätra Brunn och de entreprenörer i Svartådalen som verkar inom besöksnäringen. Vi ville utveckla gemensam kvalitetsnivå, samverkansrutiner, erfoderlig juridik och verktyg, infrastruktur och kompetensutveckling. Vi såg möjlighet att tillsammans utveckla en stark besöksnäring i regionen genom klusterbildning som efterfrågats av både Sala Silvergruva och Sätra Brunn. I förlängningen vill öka samarbetet att omfatta aktörer utefter hela Svartån för att bidra till en vidareutveckling av turismnäringen i Svartådalen.

E.2. Vilka har varit med och genomfört projektet? (ange inga namn på personer)

Kön	Antal	Beskriv deras roll i projektet	Om de representerat organisation, förening, företag eller myndighet ange i så fall vilken.
Män	28	Grafisk formgivare, ordförande i styrgrupp, styrgruppsdeltagare, referensgruppsdeltagare, företagare anslutna till affärsnätverket Visit Svartådalen, arbetsgrupp för marknadsföring och utveckling av hemsida, medverkande i ungdomsprojektet "Charterresan hem till dig" (ett filmprojekt), arbetsgrupp för framtagande av affärsplan. Utvecklingsgrupp för framtagande av guidematerial, arbetsgrupp för utveckling av Svartåturen, arbetsgrupp för planering och genomförande av mässor. Bygga skylt och receptionsdisk,	VKL, föreningen Västmanlänningarna i Stockholm, Coompanion i Västerås, LRF, Caravan Club, Rörbo Gård, Mats-Persgården Getostmejeri, Tvärhandsbäckens Naturprodukter, Sätra Brunn, Sala Silvergruva, Skogbyn, Gröna Hagars Kött, Skinnarbo, Kråkebo, Edens Garden B & B, Salbohedgården, Birdsafari Sweden, Skultuna kommun, Västerfärnebo Handelsbod, Västerfärnebo Hembygdsförening, Västerfärnebo Skola, Mats-Ers,
Kvinnor	44	Projektledare, projektadministratör, styrgruppsdeltagare, referensgruppsdeltagare, företagare anslutna till affärsnätverket Visit Svartådalen, arbetsgrupp för utveckling av fortsatt samverkan längs Svartåns sträckning, arbetsgrupp för marknadsföring och utveckling av hemsida, medverkan i ungdomsprojektet "Charterresan hem till dig" (ett filmprojekt), arbetsgrupp för framtagande av affärsplan, arbetsgrupp för utveckling av guidematerial, arbetsgrupp för utveckling av Svartåturen, arbetsgrupp för planering och genomförande av mässor, arbetsgrupp för julmarknad, ledare för släktsforskarkurs, ledare för guideutbildning	Företagarcentrum Sala, Sätra Brunn, Information Sala, Visit Skultuna, Rörbo Gård, Mats-Persgården getostmejeri, Fläckebo B & B, Fallängetorp, Tvärhandsbäckens Naturprodukter, Stävres Konst och Guide, Skogbyn, Kråkebo, Edens Garden B & B, Salbohedgården, Skultuna företagarförening, Skultuna kommun, VKL, Norbergs kommun, Turismstrateg i Sala, Fläckebo Hembygdsförening, Västerfärnebo Hembygdsförening, Färnbo Byalag, Svenska Kyrkan i Västerfärnebo och Fläckebo, Film i Västmanland, Västerfärnebo Skola, Pers-Persgården, Skultuna Messigsbruk, Sala Silvergruva, Sätra Brunn, Möklintaprojektet, Skapande Händer, Biosfär Nedre Dalälven

Du ska använda blanketten för att skriva en slutrapport som beskriver genomförandet och resultatet av projektet. Jordbruksverket kommer att publicera rapporten i databasen för landsbygdsprojekt.

Du ska skicka slutrapporten i elektronisk form tillsammans med ansökan om slututbetalning till den myndighet som har fattat beslutet om stöd. Skicka bilagorna 1 och 2 i original med post.

Om du har fått projektstöd inom Leader kontakta ditt leaderkontor innan du skickar slutrapporten och ansökan om slututbetalning till länsstyrelsen. Kom ihåg att skicka en kopia av slutrapporten till ditt leaderkontor.

E.3. Hur har ni förankrat projektet?

Förankring har skett genom medverkande i projektet av VKL, Sala Silvergruva, FTGC, Sätra Brunn, Visit Skulturna, lokala entreprenörer och föreningar i Svartådalen. Kopiera in vad som står i "Dispositionen jag och E_L plitade på. Företagarföreningen i Skultuna

E.4. Vilka har ni samarbetat med?

Har ni haft kontakter med andra organisationer, föreningar, företag, kommuner eller myndigheter under projektet? Ja Nej

Om "Ja", vilka

LOMIS, BIS, SUNE, Visit Skultuna, Möklintaprojektet, Västerfärnebo Skola, Film i Västmanland, Information Sala, VKL, Skultuna Företagarförening, Norbergs Kommun, Skultuna Kommundel Sammanfatta

Har projektet skapat nya samarbeten eller nätverk? Ja Nej

Om "Ja", med vilka

Visit Svartådalen, Guideföreningen Västmannaguide

E.5. Vad har ni genomfört i projektet?

I och omkring Svartåns sträckning i Västmanland.

E.6. Har något gått bättre än planerat?

Ja, då den ursprungliga planen var ett kluster mellan Sala Silvergruva, Sätra Brunn och Svartådalen i Västerfärnebo och Fläckebo socken har projektet resulterat i samarbeten längs hela Svartåns sträckning från Norberg ner till Skultuna.

E.7. Vilka svårigheter eller hinder har ni upplevt under projektets gång?

Ekonomi har varit svår p g a långa handläggningstider. Många små entreprenörer som påverkar möjligheten att göra sätningar som innebär egen insats både arbetsmässigt och av ekonomisk karaktär.

F. Projektets mål och resultat

F.1. Vilka resultat skapade projektet?

Ett affärsnätverk, Visit Svartådalen, busssturen Svartåturen, guideföreningen Västmannaguide, Boende för funktionshindrade med aktiviteter, Boende i lada, reklamfilm ur unga ögons perspektiv för Svartådalen och Sala.

F.2. Vilka var projektets mål? Vad blev resultatet?

Mål	Resultat	Är målet uppfyllt? (Ja/Nej)	Om målet bara är delvis uppfyllt, ange orsak
<p>1. Framtagande av affärsplan</p> <p>2. Klusterbildning</p> <p>3. Hemsida med säljstöd</p> <p>4. Mobilisering av bygden</p> <p>5. Stimulera utvecklade verksamhetsområden såsom alternativa boendeformer</p> <p>6. Utveckling av miljövänliga transportlösningar</p> <p>7. Utbildning</p> <p>8. Destinationen Svartådalen omfattar hela Svartåns sträckning</p> <p>9. Fortsatt utveckling av affärsnätverket Visit Svartådalen</p> <p>10. Plan för att bygga ut och knyta ihop infrastrukturen av leder längs sträckningen.</p> <p>11. Säljstruktur för samverkan upprättad.</p> <p>12. Paketering av idag säljbara paket omfattande de nya aktörerna</p> <p>13. Marknadsföring</p> <p>14. Underlag för nya kartor</p>	<p>1. Affärsnätverket Visit Svartådalen bildades 2010 under Svartådalens Bygdeutvecklings ek för mantel</p> <p>2. Utveckling av Visit Svartådalen till att omfatta hela Svartåns sträckning.</p> <p>3. En tredelad hemsida med tydliggjord besöksnärsdel.</p> <p>4. Ett flertal informationsmöten, seminarier och studiebesök, samt en ungdomstävling där en reklamfilm om hembygden skapades.</p> <p>5. Busstur (Svartåturen), boende i ängslada, handikappanpassat vandrarhem, en länsomfattande guideförening har bildats.</p> <p>6. Påbörjat analys för möjlighet att placera laddstolpar för elbil, samt diskussioner med biluthyrningsfirmor angående uthyrning av elbilar.</p> <p>7. Guideutbildning, genomfört seminarierier om paketering och prissättning av aktiviteter och boende, släktsforskarkurs, konversationskurs tyska/engelska.</p> <p>8. Se punkt 2. Företagare i både Skultuna och Norberg har knutits till Visit Svartådalen.</p> <p>9. Se punkt 8. Ur KLUNK har samverkansprojektet UPPIS kommit för vidareutveckling av bland annat säljkanaler för företagare i Visit Svartådalens nätverk.</p> <p>10. KLUNK har deltagit i den utvecklingsprocess som Västerås stad driver, att göra hela Svartån paddlingsbar. Dialog med ansvarige för anknytande vandringsleder har påbörjats.</p> <p>11. Genom projektet UPPIS har en säljsstruktur upprättats i form av onlinebokning på Svartådalens hemsida, som erbjuder alla upplevelse- och boendeentreprenörer.</p> <p>12. Svartåturen där deltagande entreprenörer kan varieras har utvecklats.</p> <p>13. KLUNK har deltagit i ett antal mässor, lyft området via annonser i broschyrer, tidningar och kartor. Marknadsföring har också skett via sociala media och olika webbaserade marknadsföringskanaler.</p> <p>14. En enkel karta har tagits fram för att lyfta turismaktörer och sevärdheter utefter hela Svartåns sträckning.</p>	<p>1. Delvis</p> <p>2. Delvis</p> <p>3. Ja</p> <p>4. Ja</p> <p>5. Ja</p> <p>6. Delvis</p> <p>7. Ja</p> <p>8. Ja</p> <p>9. Ja</p> <p>10. Delvis</p> <p>11. Ja</p> <p>12. Delvis</p> <p>13. Ja</p> <p>14. Ja</p>	<p>1. Nätverket har inte en egen styrelse eller egen organisation utan verkar under Svartådalens Bygdeutvecklings mantel än så länge.</p> <p>2. Ursprungstanken att bilda kluster med Sätra Brunn och Sala Silvergruva har vidareutvecklats till att omfatta företagare utefter hela Svartåns sträckning.</p> <p>6. Planen är ej klar för praktiskt genomförande.</p> <p>10. Då en pågående process redan finns så går KLUNK med som stöttning där och driver det ej själva. Grunden för en ny karta över vandringsleder utefter hela Svartån har är under utveckling.</p> <p>12. Trenden går mot att köparen själv vill sätta ihop sina paket. Därför möjliggörs ett utbud av kombinerbara upplevelse/aktiviteter parallellt med fasta paket.</p>

Du ska använda blanketten för att skriva en slutrapport som beskriver genomförandet och resultatet av projektet. Jordbruksverket kommer att publicera rapporten i databasen för landsbygdsprojekt.

Du ska skicka slutrapporten i elektronisk form tillsammans med ansökan om slututbetalning till den myndighet som har fattat beslutet om stöd. Skicka bilagorna 1 och 2 i original med post.

Om du har fått projektstöd inom Leader kontakta ditt leaderkontor innan du skickar slutrapporten och ansökan om slututbetalning till länsstyrelsen. Kom ihåg att skicka en kopia av slutrapporten till ditt leaderkontor.

F.3. Har projektet gynnat eller arbetat för någon av följande prioriteringar?

	Ja/Nej	Om "Ja", på vilket sätt?
Funktionshindrade	Ja	Boende för funktionshindrade
Hållbar utveckling	Ja	Hållbar besöksnäring och certifiering av besöksmål enligt "Naturens bästa"
Integration	Ja	Företagare med utländsk bakgrund med i styrgrupper och arbetsgrupper
Kompetenshöjning	Ja	Guideutbildning, Paketering och prissättnings, Sociala media, Släktforskning
Jämställdhet	Ja	Gett arbetstillfällen för personer långt från arbetsmarknaden
Kvinnor	Ja	Genom projektet vågat satsa på eget inom besöksnäring
Miljö	Ja	Undersökning av möjligheter att utveckla tillgången till laddstolpar
Ungdomar	Ja	Reklamfilmsprojekt för högstadielärover, med tävling för bästa bidrag.

F.4. Vilka resultat kan ni se direkt efter projektets slut?

Mätbara resultat			Resultat direkt efter projekt	Kommentera och beskriv
Antal nya företag			4 st	Guide och ekonomi, guide och målarkurser, boende för funktionshindrade, hjorthägn och hjortköttförsäljning
Antal nya produkter			7 st	Busstur, områdesguidning, boende i Ängslada, Boende på gård, boende i stuga, boende och upplevelser för funktionshindrade, blomsterdag, guidning i hjorthägn.
Antal nya tjänster			4 st	Reseguide och ekonomi, områdesguide och målarkurs, bäversafari, vinterbad i vedeldad tunna.
Antal nya tekniker			0 st	
Antal nya nätverk och mötesplatser			5 st	Affärsnätverket Visit Svartådalen, Guideföreningen Västmanguide, Konferenslokal i Vandrarhem för funktionshindrade, arbetsgrupp för julmarknad, facebookside.
Antal bevarade arbetstillfällen	Män	Yngre än 25 år	0 st	
		25 år eller äldre	0 st	
	Kvinnor	Yngre än 25 år	0 st	
		25 år eller äldre	2 st	Besökscenterpersonal, boendeaktör
Antal nya arbetstillfällen	Män	Yngre än 25 år	0 st	
		25 år eller äldre	2 st	Två nya boendeaktörer
	Kvinnor	Yngre än 25 år	0 st	
		25 år eller äldre	6 st	Företag startade inom guideverksamhet, målarkursverksamhet och ekonomi, boendeaktörer.
Antal deltagare i utbildningar	Män	Yngre än 25 år	1	Utomhusmatlagningskurs m projektet LOMIS
		25 år eller äldre	32	Utomhusmatlagningskurs m projektet LOMIS, Guideutbildning grund och fortsättningskurs. Paketering och prissättningskurs, 1:a hjälpen kurs, workshop om målsättning och fokus i verksamheten. släktsforskarkurs
	Kvinnor	Yngre än 25 år	5	Utomhusmatlagningskurs m projektet LOMIS, släktsforskarkurs
		25 år eller äldre	81	Utomhusmatlagningskurs m projektet LOMIS, Guideutbildning grund och fortsättningskurs. Paketering och prissättningskurs, 1:a hjälpen kurs, workshop om målsättning och fokus i verksamheten. släktsforskarkurs
Totalt antal nya övernattningar per år			2000	Detta är en uppskattning
Antal nya övernattningar för besökare från andra kommuner eller länder per år			1860	Detta är en uppskattning
Totalt antal nya dagsbesökare per år			1500	Detta är en uppskattning
Antal nya dagsbesökare från andra kommuner eller länder per år			1200	Detta är en uppskattning

G. Eventuella specifika resultat kopplade till mål för ert leaderområde (andra än de i tabellen ovan)

Mätbara resultat	Resultat direkt efter projekt	Kommentar
Biosfärambasadör	1 Biosfärambassadör	En projektledare utbildad sig till biosfärambassadör

H. Hur har ni spridit projektets resultat?

Genom nyhetsbrevet Svartådalsnytt, facebookside, hemsida, vid seminarier, mässor och vid föredrag där KLUNK varit inbjudna.

J. Slutsatser från projektet och rekommendationer till andra

Viktigt att tidigt klargöra för de som är berörda av projektets verksamhet att det är frågan om en tillfällig projektsatsning. Att tidigt ta upp och fokusera på "hur skall det leva vidare" . I slutet fasa över till mottagarna av projektet

Var noga med likviditeten. De långa handläggningstiderna gör att projektägarna lätt kan hamna i att ligga ute med stora summor vilket kan leda till att projekten inte kan fullföljas och i värsta fall konkurs.

K. Hur fortsätter verksamheten efter projektets slut? hur kommer ni att använda det resultat som projektet skapat

Medverkande företag i nätverket Visit Svartådalen kommer erbjuda sina produkter för försäljning genom onlinebokning och fortsätta skapa erbjudanden för att locka besökare och utveckla samarbeten. Ekonomiskt kommer webbplats och onlinebokningsfunktion drivas vidare genom annonsering på den turismfrontade delen av webbplatsen samt genom provision på bokningar via hemsidan. Västmannaguide utvecklar guideturer och samarbeten mellan guider i Västmanland.

L. Bilagor

- Eventuellt material som ni har tagit fram i projektet, som till exempel broschyrer, filmer, bilder eller annat material
- som ni har tagit fram för att marknadsföra ert projekt.
- Bilaga 1 Godkännande om publicering av kontaktuppgifter
- Bilaga 2 Slutredovisning av projekt för att anlägga, bygga ut eller uppgradera bredband